

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een politieambtenaar van het regionale politiekorps Limburg Zuid:

op 21 april 2007 zonder zijn toestemming en zonder machtiging zijn huis is binnengetrepen;

hem heeft geïntimideerd en bedreigd door hem mee te delen dat hij "naar de gevangenis gaat" en dat hij "in elkaar geslagen zou worden" of woorden van die strekking;

zonder hem hiervan op de hoogte te stellen, een geluidsopname heeft gemaakt van de hoorzitting bij de klachtencommissie.

Beoordeling

Algemeen

1. Tussen verzoeker en zijn burens bestaat een geschil over de duiven van zijn burens. In een poging te bemiddelen tussen beide partijen ging politieambtenaar F., wijkagent, op 21 april 2007 naar verzoekers woning. Via een deur ging hij de woning binnen. De woning van verzoeker bestaat uit een werkplaats en de woning zelf. Politieambtenaar F. kwam bij binnenkomst uit op de werkplaats.
2. Tussen verzoeker en politieambtenaar F. ontstond een woordenwisseling over de duivenkwestie en de wijze waarop verzoeker hiermee omging. Uiteindelijk stuurde verzoeker politieambtenaar F. weg, die hierop de woning verliet.
3. Verzoeker kon zich niet vinden in de gang van zaken en diende op 25 april 2007 bij de beheerder van het regionale politiekorps Limburg Zuid een klacht in over het optreden van politieambtenaar F. Verzoeker klaagde met name over de wijze van binnentreden en de bejegening door politieambtenaar F. Op 15 november 2007 adviseerde de Commissie voor Politieklachten politieregio Limburg Zuid (hierna: de klachtencommissie) de klacht van verzoeker ongegrond te verklaren. De korpsbeheerder liet bij beslissing van 19 november 2007 weten zich met dat advies te verenigen; hij achtte de klacht ten aanzien van zowel het binnentreden als de bejegening ongegrond.
4. Verzoeker kon zich hierin niet vinden en verzocht de Nationale ombudsman bij brief van 10 december 2007 om de klacht te onderzoeken. Na overleg met verzoeker vroeg de Nationale ombudsman op 6 februari 2008 het Burenruzieteam te G. om tussen verzoeker en zijn burens te bemiddelen ten aanzien van de duivenkwestie. Dit traject leverde uiteindelijk geen resultaat op. Verzoeker wendde zich hierop op 4 april 2008 opnieuw tot de Nationale ombudsman met het verzoek zijn klacht over het optreden van politieambtenaar F. te onderzoeken. De Nationale ombudsman opende vervolgens op

17 juli 2008 het onderzoek.

5. In het kader van het onderzoek nam een medewerker van de Nationale ombudsman telefonisch een verklaring af van politieambtenaar F. Deze gaf hierbij aan dat hij de hoorzitting bij de klachtencommissie met een dictafoon had opgenomen en dit middels een CD kon toesturen, indien hieraan behoefte was. Verzoeker gaf in reactie op de verklaring van politieambtenaar F. aan dat hij door politieambtenaar F. tijdens de hoorzitting er niet van op de hoogte gesteld dat deze de hoorzitting zou opnemen en uitte hierover zijn ongenoegen. De Nationale ombudsman voegde deze omstandigheid daarom tijdens het onderzoek als klacht toe. Verzoeker verzocht de Nationale ombudsman om hem de bedoelde geluidsopname te verstrekken zodat hij die kon beluisteren.

I. Ten aanzien van het binnentreden

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat politieambtenaar F. op 21 april 2007 zonder zijn toestemming en zonder machtiging zijn huis is binnentreden. Verzoeker bestrijdt dat politieambtenaar F. heeft aangebeld. Zowel hij als zijn echtgenote hadden die dag geen bel gehoord, terwijl de voordeur voorzien is van een bel die zowel in verzoekers werkplaats als in de woning te horen is. Verzoeker voert verder aan dat politieambtenaar F. is binnengeslopen door de deur, die dicht was maar niet op slot, te openen. Volgens verzoeker moet politieambtenaar F. vervolgens ook de tussendeur naar de woning hebben geopend. Daar heeft hij eerst verzoekers zoon gesproken en vervolgens zijn echtgenote. Toen hij zelf arriveerde, stelde politieambtenaar F. zich niet aan hem voor maar deelde hem slechts mee dat hij "in verband met de duiven" kwam, aldus verzoeker.

Verzoeker verstreekte ten slotte foto's waarop te zien staat hoe zijn woning er van buiten uitziet en hoe de deur naar de werkplaats leidt tot ingang naar de woning.

2. De korpsbeheerder liet in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman weten te persisteren bij zijn beslissing van 19 november 2007 en de klacht dus ongegrond te achten. Ten aanzien van de vraag of het binnentreden in overeenstemming was met artikel 12 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 1.) en artikel 2 en 8 van de Politiewet 1993 (zie Achtergrond, onder 2.), deelde hij het volgende mee. Politieambtenaar F. betrad via een openstaande deur een werkplaats. Tijdens dit betreden had hij meerdere malen gevraagd of er iemand aanwezig was, waarop verzoekers zoon in een andere deuropening verscheen. Deze deur gaf toegang tot de woning, aldus de korpsbeheerder. Vervolgens deelde politieambtenaar F. het doel van zijn komst mee waarna hij volgens de korpsbeheerder door verzoeker zelf werd uitgenodigd om het woonhuis te betreden om de overlastsituatie vanuit de woning/slaapkamer te bekijken. In die zin is er in dit geval geen sprake van betreden van een woning zonder toestemming van een bewoner, aldus de korpsbeheerder.

3. Uit het door politieambtenaar F. van het incident opgemaakte mutatieverslag van 24 april 2007 en uit hetgeen hij verklaarde bij de hoorzitting van de klachtencommissie tijdens de interne klachtbehandeling, volgt onder meer het volgende. Politieambtenaar F. had na een melding van verzoekers burens, dat verzoeker zijn dakgoot had schoongemaakt en de duivenpoep op hun binnenplaats had gegooid, met de melders afgesproken om bij verzoeker te gaan kijken of een gesprek of het maken van afspraken een oplossing zou kunnen zijn. Na aanbellen bij de poort werd er niet opengedaan. Politieambtenaar F. zag vervolgens een openstaande deur die toegang bood tot een stalling. Politieambtenaar F. ging vervolgens via de deur naar binnen, waar na enig geroep verzoekers zoontje, vervolgens verzoekers echtgenote en later verzoeker zelf te voorschijn kwam. Verzoeker ging vervolgens in op de duivenkwestie en wilde dat politieambtenaar F. zelf naar de rommel in zijn dakgoot afkomstig van de duiven kwam kijken.

4. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar F. overeenkomstig hetgeen hij in de mutatie had verklaard. Desgevraagd verklaarde politieambtenaar F. dat hij de echtgenote van verzoeker, toen deze te voorschijn kwam, niet om toestemming had gevraagd om in de woning te zijn, omdat hem verder niet de toegang werd geweigerd en hij niet werd verzocht weg te gaan. Politieambtenaar F. nam hierdoor aan dat het wel goed was dat hij in de woning was. Toen even later ook verzoeker te voorschijn kwam, legde hij hem uit wat het doel was van zijn komst en vroeg hem of hij bereid was om rond de tafel te gaan zitten met zijn burens voor een bemiddelingsgesprek, aldus politieambtenaar F.

Beoordeling

5. Het is een vereiste van behoorlijkheid dat de overheid grondrechten, in dit geval het recht op privacy/eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, respecteert. Het huisrecht houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niet binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. Dit betekent dat politieambtenaren een woning niet mogen betreden wanneer de bewoner hiertoe geen toestemming heeft gegeven, tenzij zij over een machtiging tot binnentreden beschikken. Op grond van de Algemene wet op het binnentreden (Awbi) dienen politieambtenaren die een woning met toestemming willen betreden, toestemming te vragen aan de bewoner voorafgaand aan het binnentreden. De toestemming van de bewoner moet vóór het binnentreden blijken. (Zie Achtergrond, onder 3.). Het binnentreden van een woning zonder toestemming is alleen toegestaan met een schriftelijke machtiging.

6. Op grond van artikel 8 van de Politiewet (zie Achtergrond, onder 2.) heeft de ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak toegang tot elke plaats, voor zover dat voor het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven, redelijkerwijs nodig is. De Nationale ombudsman heeft eerder geoordeeld dat het in het geval van voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar behoorlijk kan zijn om zonder toestemming

en machtiging een woning te betreden. Dit is niet het geval in deze situatie, nu politieambtenaar F. naar verzoeker ging met de bedoeling om te bemiddelen in het geschil tussen hem en zijn bureu. In deze situatie was voorafgaande toestemming of een machtiging om de woning te betreden dus vereist.

Verzoeker bestrijdt dat politieambtenaar F. aangebeld heeft. Op dit punt staan de lezingen van beide partijen tegen over elkaar. Hoewel de klachtencommissie aannemelijk acht dat politieambtenaar F. heeft aangebeld, omdat dit normaal gebruik is, onthoudt de Nationale ombudsman zich op dit punt van een conclusie. Verder staat niet vast of de deur, via welke politieambtenaar F. was binnengetreten, openstond of dicht was aangezien de verklaringen van verzoeker en politieambtenaar F. op dit punt ook tegenover elkaar staan. Zelfs indien de deur openstond, dan nog kan in dit enkele feit niet de expliciete toestemming van verzoeker aan de politieambtenaar om binnen te mogen treden worden gelezen. Vast staat wel dat politieambtenaar F. de woning is binnengetreten zonder hiervoor toestemming te hebben gevraagd aan de bewoner(s) en zonder machtiging hiertoe. Ambtenaren mogen verder op de uiterlijke verschijningsvorm van de betreden plaats afgaan (zie Achtergrond, onder 3.2.). Dat hij bij het binnentreden op de werkplaats/stalling uitkwam en niet direct in de woning, maakt voor de Nationale ombudsman daarom geen verschil in die zin dat politieambtenaar F. de intentie had de woning van verzoeker te betreden teneinde hem te spreken en dat er, gelet op de door verzoeker verstrekte foto's van de woning, aan de buitenkant van de woning geen verschil en afscheiding is te zien tussen de werkplaats en de woning. Het staat verder vast dat politieambtenaar F. nadat hij was binnengetreten verzoekers echtgenote, toen deze na verzoekers zoon verscheen op zijn geroep, niet alsnog expliciet om toestemming heeft gevraagd om in de woning te mogen zijn. Uit de eventuele afwezigheid van geuite bezwaren van verzoekers echtgenote tegen het binnentreden, had politieambtenaar F. geen impliciete toestemming mogen opmaken. De toestemming moet immers expliciet aan de ambtenaar blijken. In die zin heeft F. het huisrecht van verzoeker niet voldoende gerespecteerd.

De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman overweegt verder echter als volgt. Gelet op de verklaringen van zowel politieambtenaar F. als van verzoeker, is het voor de Nationale ombudsman voldoende vast komen te staan dat verzoeker niet expliciet heeft aangegeven dat hij niet wilde dat de politieambtenaar F. zijn woning verder zou betreden. Het geen bezwaar maken of het niet duidelijk te kennen geven dat de woning moet worden verlaten is onvoldoende om te spreken van een expliciete toestemming. In dit geval heeft verzoeker echter politieambtenaar F., nadat deze had aangegeven in verband met de duivenkwestie te komen, expliciet uitgenodigd om mee te gaan naar de bovenverdieping om ter plekke naar de overlast te kijken zoals hij die van de duiven ervoer. De Nationale ombudsman is van mening dat vanuit een dergelijke expliciete uitnodiging de toestemming uitgaat om de woning *verder* te betreden. Politieambtenaar F. mocht er daarom vanuit gaan dat hij het

huis (verder) mocht betreden. In zoverre heeft politieambtenaar F. het huisrecht niet geschonden.

De Nationale ombudsman acht de onderzochte gedraging in zoverre behoorlijk.

II. Ten aanzien van de intimidatie

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er verder over dat politieambtenaar F. hem heeft geïntimideerd en bedreigd door hem mee te delen dat hij "naar de gevangenis gaat" en dat hij "in elkaar geslagen zou worden" of woorden van die strekking. Nadat hij politieambtenaar F. de troep had laten zien die de duiven veroorzaakten, had hij vervolgens aan hem verteld dat hij de duivenpoep op het terras van zijn burens had gegooid en dat hij dit zou blijven doen omdat hij niet van plan was om met de mest door zijn huis te lopen. Verder had hij politieambtenaar F. een pluchen speeltje (de politiedas van het politiekorps Limburg Zuid) laten zien, welke hij aan een touwtje op het dak had gegooid om de duiven af te schrikken. Omdat dit werkt, was wat hem betreft het duiven probleem opgelost, aldus verzoeker. Volgens hem wilde politieambtenaar F. hier echter niet naar luisteren en wilde hij het pluchen speeltje van het dak verwijderen. Verzoeker reageerde hierop door te zeggen dat hij van zijn spullen af moest blijven. Vervolgens zei politieambtenaar F. tegen hem dat hij hem dan wel zou tegenkomen in de bajes en dat hij het risico liep om in elkaar geslagen te worden, aldus verzoeker, die hem vervolgens boos wegstuurde. Politieambtenaar F. gaf volgens hem pas bij het verlaten van zijn huis aan dat hij was gekomen om te bemiddelen. Verzoeker geeft ten slotte aan dat hij het gevoel heeft dat de burens zich in hun positie gesterkt voelen door het hele incident met politieambtenaar F. omdat dit volgens hen zou aantonen dat de politie "aan hun kant zou staan". Daarom wilde hij de gang van zaken door de Nationale ombudsman onderzocht hebben.

2. De in het kader van de interne klachtbehandeling afgelegde verklaring van politieambtenaar S., teamchef, vermeldt het volgende voor zover van belang:

"... en het gesprek onttaarde in een verhitte discussie. Volgens (politieambtenaar F.; N.o.) had hij toen enkele niet ter zake dienende opmerkingen gemaakt die hij nu, achteraf gezien, beter niet had kunnen maken. Onder andere had hij tegen P. (verzoeker; N.o.) gezegd dat hij zijn optreden asociaal vond en dat hij mogelijk in een politiecel terecht zou kunnen komen, althans woorden van gelijke strekking. ..."

3. Tijdens de interne klachtbehandeling legde de heer Sa., een kennis van verzoeker die zich destijds in verzoekers woning bevond en een gedeelte van de woordenwisseling tussen verzoeker en politieambtenaar F. had meegemaakt, een getuigenverklaring af. Hij gaf hierbij aan dat er niet op een normale toon werd gesproken maar dat beide mannen schreeuwden. Op een gegeven moment escaleerde de woordenwisseling zodanig dat hij

politieambtenaar F. had horen schreeuwen "je wordt in elkaar geslagen en je gaat de bajes in!". Toen verzoeker hem vervolgens wegstuurde, vertrok hij direct. Sa. gaf verder aan dat hij het optreden van de politieambtenaar ongepast vond, omdat die volgens hem een vriend van mensen dient te zijn en niet de mensen te bedreigen.

4. In de door politieambtenaar F. naar aanleiding van het incident opgemaakte mutatie van 24 april 2007 staat onder meer, voor zover van belang, het volgende vermeld.

Politieambtenaar F. had aan verzoeker gevraagd of deze een gesprek wilde met de burens. Verzoeker wilde dit niet, omdat zijn burens volgens hem uit waren op ruzie.

Politieambtenaar F. gaf hierop aan dat een mogelijk contactmoment in de toekomst de verhoorcel zou kunnen zijn omdat het door zijn instelling niet ondenkbeeldig was dat de zaak wel eens zou kunnen escaleren.

5. De korpsbeheerder liet in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman weten dat hij ook ten aanzien van deze klacht bij zijn beslissing van 19 november 2007 bleef en de klacht dus ongegrond achtte. Ten aanzien van de getuigenverklaring van Sa. liet de korpsbeheerder desgevraagd weten dat deze getuigenis door de commissie in haar overwegingen was meegewogen maar haar niet tot een ander advies had gebracht dan zoals verwoord in het advies van 15 november 2007. Daarbij verwees hij naar de overweging van de commissie dat de woorden "je wordt in elkaar geslagen en je gaat de bajes in", althans woorden van die strekking, in een andere context zijn gezegd, zo zij al gezegd zijn, en zeker niet als een persoonlijke bedreiging richting verzoeker, aldus de korpsbeheerder.

6. Politieambtenaar F. verklaarde het volgende in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman, voor zover van belang:

"... Ik zei tegen de heer P. dat er maar één oplossing voor het conflict was en dat was om samen om de tafel te gaan zitten en te gaan praten over het duivenprobleem. Ik heb dit een aantal keren herhaald. De heer P. zei weer dat hij dat niet wilde. Ik heb toen aangegeven wat de consequenties kunnen zijn van een dergelijk burenconflict, dat ik uit ervaring weet dat het kan gaan escaleren met geweld. De heer P. was geïrriteerd en geprikkeld maar reageerde hier niet op voor zover ik mij herinner. (...)

U vraagt mij wat ik precies gezegd heb tegen de heer P. voordat ik vertrok. Ik heb hem, gelet op mijn ervaring als wijkagent met dit soort kwesties, willen uitleggen dat burenruzies uit de hand kunnen lopen als ze niet worden uitgesproken, dat de zaken kunnen escaleren en dat als partijen elkaar treffen er zelfs geweld aan te pas kan komen. Dat er dan een risico is dat een volgend stadium een gesprek in een verhoorcel kan zijn.

U vraagt mij hoe ik dit heb uitgelegd en of ik het heb toegespitst op de situatie van de heer P. U confronteert mij met de inhoud van de opgemaakte mutatie waarin staat vermeld dat ik 'daarop heb aangegeven dat een mogelijk contact moment in de toekomst een

verhoorcel zou kunnen zijn'. Ik heb niet gezegd dat hij in een verhoorcel zou belanden, maar meer in het algemeen heb ik willen aangeven dat men dan kan worden aangehouden en dus in een verhoorcel kan belanden. Ik bedoelde het dus niet persoonlijk naar hem toe. Het zou kunnen dat hij mijn opmerkingen gelet op zijn emotionele toestand en het feit dat hij mij wellicht verkeerd heeft begrepen, als bedreigend heeft ervaren. Ik heb het echter niet bedreigend bedoeld. Ik meen dat ik duidelijk genoeg was daarin.

U confronteert mij met de verklaring van mijn teamchef, waarin ik tegen hem gezegd zou hebben dat ik bepaalde opmerkingen 'beter achterwege had kunnen laten'. (...) De opmerking "asociaal" had ik beter achterwege kunnen laten of in ieder geval beter kunnen verpakken, "niet netjes". Ik ben vrij recht door zee, dus ik zeg waar het op staat. De opmerking over de verhoorcel, daarvan vind ik niet dat ik die beter achterwege had kunnen laten, want ik bedoelde er niks anders mee dan te waarschuwen voor het had moeten laten, want ik bedoelde er niks anders mee dan te waarschuwen voor het risico van escalatie van het conflict.

U confronteert mij met de verklaring van getuige Sa., de buurman van de heer P. Buurman Sa. kwam er pas bij tegen het einde van het gesprek. Ik ontken ten stelligste dat ik tegen de heer P. zou hebben gezegd dat ik hem in elkaar zou slaan, zoiets heb ik nooit gezegd. Ik heb hem absoluut niet bedreigd. (...) "

7. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde eerder genoemde getuige Sa. schriftelijk, dat hij niet pas aan het einde van het gesprek tussen verzoeker en politieambtenaar F. aanwezig was geweest, maar zo'n vijf a zeven minuten. Hij had duidelijk gehoord dat politieambtenaar F. had gezegd dat verzoeker in elkaar zou worden geslagen en dat verzoeker in de bajes terecht zou komen. Volgens hem herhaalde politieambtenaar F. dit meerdere malen. Pas toen verzoeker hem wegstuurde, gaf F. pas aan dat hij eigenlijk gekomen was om te bemiddelen.

Beoordeling

8. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Dit betekent onder meer dat bestuursorganen handelingen achterwege moeten laten die in strijd zijn met datgene wat in het algemeen als onfatsoenlijk wordt ervaren. Ook betekent het vereiste van correcte bejegening dat burgers geenszins door de politie mogen worden geïntimideerd.

9. De Nationale ombudsman stelt vast dat er sprake was van een zeer ongemakkelijke situatie. Het gevoel geïntimideerd te zijn is naar het oordeel van de Nationale ombudsman echter een subjectief gevoel dat moeilijk gedragen kan worden door feiten en omstandigheden. In dit geval staat voldoende vast dat politieambtenaar F. opmerkingen over het naar de gevangenis/de cel gaan heeft geplaatst. Politieambtenaar F. geeft ook toe dat hij een dergelijke opmerking heeft gemaakt, hoewel niet met de intentie om verzoeker

te bedreigen, maar om hem op het risico van escalatie van de burenkwestie te wijzen. De Nationale ombudsman gaat ervan uit dat politieambtenaar F. niet heeft gezegd dat hij verzoeker in elkaar zou slaan, maar dat hij de opmerking over het in elkaar geslagen worden heeft gemaakt in het kader van het wijzen op de risico's van escalatie van de zaak, waarbij verzoeker dan kennelijk door de burens in elkaar geslagen zou kunnen worden. Het is de Nationale ombudsman gelet op de uitleg van politieambtenaar F. niet aannemelijk geworden dat deze door het plaatsen van de opmerkingen, de intentie had verzoekster hiermee te intimideren en te bedreigen in die zin dat hij hem zelf in elkaar zou slaan en ervoor zou zorgen dat hij in de cel terecht zou komen. Gelet op de intentie waarmee hij verzoeker had benaderd (een bemiddelingspoging) en gelet op de vervelende wending die het gesprek tussen hem en verzoeker vervolgens nam, had het volgens de Nationale ombudsman voor politieambtenaar F. echter voldoende duidelijk moeten zijn dat dergelijke opmerkingen verkeerd en intimiderend zouden kunnen worden opgevat en zelfs een escalerende werking zouden kunnen hebben. Bezien in de context van de gebeurtenissen heeft politieambtenaar F. naar het oordeel van de Nationale ombudsman gehandeld in strijd met het vereiste van een correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van het opnemen van de hoorzitting

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er ten slotte over dat politieambtenaar F. zonder hem hiervan op de hoogte te stellen, een geluidsopname heeft gemaakt van de hoorzitting bij de klachtencommissie. Verzoeker zet vraagtekens bij deze gang van zaken en vraagt of dit wel had mogen zonder zijn toestemming.
2. De Nationale ombudsman heeft in de loop van het onderzoek deze klacht bij het onderzoek betrokken. Bij de toezending van het verslag van bevindingen is de korpsbeheerder verzocht op dit klachtonderdeel te reageren.
3. De korpsbeheerder reageerde als volgt. Politieambtenaar F. had een dictafoon gebruikt om de hoorzitting vast te leggen. Volgens hem plaatste politieambtenaar F. deze dictafoon, die duidelijk herkenbaar was als opnameapparatuur, zonder omwegen min of meer centraal tussen de aanwezige partijen en schakelde deze bij aanvang van de zitting in op een manier die nadrukkelijk zichtbaar was voor alle partijen en als zodanig door alle partijen werd waargenomen. Verzoeker had op dat moment uit eigen beweging bezwaar kunnen maken, aldus de korpsbeheerder. Nu hij dit niet gedaan heeft, acht de korpsbeheerder het ten zeerste aannemelijk dat partijen hebben aangenomen dat alle ter zitting aanwezige personen akkoord gingen met de geluidsopnamen. De korpsbeheerder beoordeelde de betreffende gebeurtenis niet als klachtwaardig, hoewel het volgens hem procedureel wellicht eleganter was geweest als de voorzitter van de klachtencommissie

aan verzoeker instemming had gevraagd voor de opnamen.

4. Politieambtenaar F. verklaarde in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman dat hij de opname van de hoorzitting bij de klachtencommissie niet in het geheim had gemaakt, omdat hij het opnameapparaat, voor aanvang van het gesprek, in het bijzijn van de deelnemers duidelijk zichtbaar, ongeveer 40 centimeter voor hem op de tafel had geplaatst. Verder gaf hij aan dat hij het apparaat bij aanvang van het gesprek duidelijk zichtbaar had aangezet. Volgens hem hebben alle deelnemers dit kunnen zien, maar is door hen geen bezwaar gemaakt.

5. In reactie op de verklaring van politieambtenaar F. verklaarden verzoekster, zijn vrouw en getuige Sa., die allen aanwezig waren bij de hoorzitting, dat zij niet hadden gezien dat er opnameapparatuur op de tafel stond en dat zij derhalve niet wisten van de opname van de hoorzitting. Zij verklaarden allen uitdrukkelijk dat er geen toestemming voor de opname was gevraagd.

Beoordeling

6. De Nationale ombudsman heeft overwogen of hier het grondrecht inbreuk op privacy/eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, zoals neergelegd in de internationale verdragen en de Grondwet (zie Achtergrond, onder 4.) in het geding is, maar concludeerde dat dit niet het geval is.

7. Wel heeft de Nationale ombudsman deze gedraging getoetst aan het eerder genoemde vereiste van correcte bejegening.

8. De Nationale ombudsman stelt vast dat door politieambtenaar F. geen toestemming is gevraagd aan de deelnemers van de hoorzitting om een opname te mogen maken, noch dat hij hen van die opname uitdrukkelijk op de hoogte heeft gesteld. Het door politieambtenaar F. verklaarde dat de deelnemers de door hem geplaatste dictafoon ook als zodanig als opnameapparatuur hadden kunnen herkennen en daarom bezwaar hadden kunnen maken tegen de opname indien zij het er niet mee eens waren, wordt door verzoeker, zijn vrouw en getuige Sa. ontkend, en is voor de Nationale ombudsman onvoldoende om hieruit toestemming voor de opname of het op de hoogte zijn van de opname te kunnen afleiden. De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat het maken van een geluidsopname van een hoorzitting van een klachtencommissie door een daar aanwezige ambtenaar zonder dat kenbaar te maken aan de klachtencommissie en de overige deelnemers aan die hoorzitting strijdig is met de normen van fatsoen. Het had op de weg van politieambtenaar F. gelegen hiervan mededeling te doen en aan de klachtencommissie toestemming te vragen. Nu dit niet is gebeurd, heeft hij hiermee gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is in die zin niet behoorlijk.

Slotbeschouwing

De wijkagent besloot in deze situatie om een bemiddelingspoging te doen in een burenruzie. De Nationale ombudsman juicht het toe dat een bestuursorgaan probeert te bemiddelen in dergelijke situaties. In dit geval was de aanpak van de wijkagent wat ongelukkig en heeft het uiteindelijk niet bijgedragen tot een oplossing van het burencnflict maar heeft het de zaak zelfs verder geëscaleerd. Het optreden van de wijkagent was nogal doortastend. De Nationale ombudsman is van oordeel dat door hem bij het binnentreden en het maken van de opname van de hoorzitting grenzen zijn overschreden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Limburg Zuid is:

gegrond ten aanzien van:

- het binnentreden zonder toestemming wegens het niet voldoende respecteren van het huisrecht;
- de gemaakte opmerkingen wegens strijd met het vereiste van correcte bejegening;
- het opnemen van de hoorzitting zonder toestemming hiervoor te vragen wegens strijd met het vereiste van correcte bejegening.

niet gegrond ten aanzien van:

- het (verder) betreden van de woning.

Onderzoek

Op 14 april 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer P. te W., met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Limburg Zuid.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg Zuid (de burgemeester van Maastricht), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd een telefonische verklaring afgenomen van betrokken politieambtenaar F.

Tijdens het onderzoek kregen de beheerder van het regionale politiekorps Limburg Zuid en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van de korpsbeheerder, de betrokken ambtenaar F. en verzoeker gaf geen aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van verzoeker van 10 december 2007, met bijlagen waaronder zijn klacht van 25 april 2007, de beslissing van de korpsbeheerder van 19 november 2007 en het advies van de klachtencommissie van 15 november 2007.

Het interne klachtdossier, met bijlagen waaronder de mutatie van 24 april 2007, de verklaring van getuige Sa. van 31 mei 2007 en de verklaring van de teamchef S. van 3 juli 2007.

Standpunt van de korpsbeheerder van 10 september 2008.

In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman afgegeven verklaring van getuige Sa. van 5 oktober 2008.

Op 26 augustus 2008 afgegeven telefonische verklaring van politieambtenaar F.

CD met opname van de hoorzitting bij de klachtencommissie.

Reactie van verzoeker van 9 oktober 2008, met bijlagen waaronder foto's van zijn woning.

Aanvullend standpunt van de korpsbeheerder van 26 augustus 2009.

Aanvullende verklaring van politieambtenaar F. van 22 augustus 2009.

Telefonische verklaring van verzoeker, zijn echtgenote en getuige Sa. Van 26 en 27 augustus 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

1.1. Artikel 12

"1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen.

2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij de wet gestelde uitzonderingen.

3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt. Indien het binnentreden in het belang van de nationale veiligheid of dat van de strafvordering heeft plaatsgevonden, kan volgens bij de wet te stellen regels de verstrekking van het verslag worden uitgesteld. In de bij de wet te bepalen gevallen kan de verstrekking achterwege worden gelaten, indien het belang van de nationale veiligheid zich tegen verstrekking blijvend verzet."

2. Politiewet

Artikel 2

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

Artikel 8, tweede lid

"De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak heeft toegang tot elke plaats, voor zover dat voor het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven, redelijkerwijs nodig is."

3. Algemene wet op het binnentreden

3.1. Artikel 1

"1. Degene die bij of krachtens de wet belast is met de opsporing van strafbare feiten of enig ander onderzoek, met de uitvoering van een wettelijk voorschrift of met het toezicht op de naleving daarvan, dan wel een bevoegdheid tot vrijheidsbeneming uitoefent, en uit dien hoofde in een woning binnentreedt, is verplicht zich voorafgaand te legitimeren en mededeling te doen van het doel van het binnentreden. Indien twee of meer personen voor hetzelfde doel in een woning binnentreden, rusten deze verplichtingen slechts op degene die bij het binnentreden de leiding heeft.

2. Indien de naleving van de in het eerste lid bedoelde verplichtingen naar redelijke verwachting ernstig en onmiddellijk gevaar oplevert voor de veiligheid van personen of

goederen, feitelijk onmogelijk is dan wel naar redelijke verwachting de strafvordering schaadt ten aanzien van misdrijven waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, gelden deze verplichtingen slechts voor zover de naleving daarvan in die omstandigheden kan worden gevegd.

3. Een persoon in dienst van een bestuursorgaan die zich ingevolge het eerste lid legitimeert, toont een legitimatiebewijs dat is uitgegeven door of in opdracht van dat bestuursorgaan. Het legitimatiebewijs bevat een foto van de houder en vermeldt diens naam en hoedanigheid. Indien de veiligheid van de houder van het legitimatiebewijs vordert dat zijn identiteit verborgen blijft, kan in plaats van zijn naam zijn nummer worden vermeld.

4. De persoon, bedoeld in het eerste lid, die met toestemming van de bewoner wenst binnen te treden, vraagt voorafgaand aan het binnentreden diens toestemming. De toestemming moet blijken aan degene die wenst binnen te treden."

Artikel 2

"1. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond.

2. Onze Minister van Justitie stelt het model van deze machtiging vast.

3. Een schriftelijke machtiging als bedoeld in het eerste lid is niet vereist, indien ter voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen terstond in de woning moet worden binnengetreden."

3.2. Strafvordering, tekst en commentaar bij de Awbi

"(...) Een woning in de zin van de Awbi is dan ook elke plaats waar zich daadwerkelijk privé-huiselijk leven afspeelt. (...) Het gebruik van een plaats is beslissend; ambtenaren zullen daarom in eerste instantie, maar niet meer dan dat, op de uiterlijke verschijningsvorm van de te betreden plaats mogen afgaan. (...)"

4. Bepalingen inzake privacy

4.1. Artikel 10, eerste lid, van de Grondwet: "Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer."

4.2. Artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM):

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie."